

3 Woordenlijst per pagina Romani: De seditione Batavorum

Grammaticakennis: naamvallen en tijden *prs/ipf/pf/pqp* + *esse* en *posse*

Basiswoorden: t/m SPQR Thema 4 les 27

		SPQR les
p.		
imperator, -ores m	keizer	38
invictus, -a, -um	onoverwinnelijk	
decet + acc	(het) past bij	
nostros	de onzen, <i>hier</i> : onze landgenoten	
adiuvare	helpen	
4 nullo modo	geen sprake van	
oboedire + dat	gehoorzamen (aan)	
mi	<i>vocativus van meus</i>	
mandatum transferendi	overplaatsingsbevel	
transferre	verplaatsen	
finis, fines	1 grens, einde 2 <i>mv</i> gebied	26
Batavi	Bataven, <i>Germaans volk in de huidige Betuwe en het Land van Maas en Waal</i>	
legionarius	legioensoldaat	
ut adveniamus	<i>vertaal</i> : om aan te komen	
	1 (met de bedoeling) dat, om te 2	44
ut + con	(met het gevolg), dat, zodat	
advenire	aankomen	
incolumis, -e	ongedeerd	36
crac crac	<i>luidruchtig eetgeluid</i>	
	<i>vertaal</i> : dat we overgeplaatst (zouden)	
ut transferremur	worden	
petere a(b)	vragen aan	32
avunculus	oom	
egregius	vooraanstaand, voortreffelijk	
senatus 4	senaat, raad van oudsten	39
esto	<i>vertaal</i> : al goed, al goed	
age	<i>uitroep</i> : zeg, kom, hup	
clades, clades v	nederlaag	30
accipere, accipio	ontvangen, aannemen	30
	<i>vertaal</i> : dat we ons haasten, om ons te	
ut properemus	haasten	
quare	waarom	34
tam	zo	37
cupidus, -a, -um + gen	vol verlangen	
adeundi	<i>vertaal</i> : om te gaan naar	
adire (ad) + acc	gaan naar	40
diutius	(<i>comp van diu</i>)	
periclitamur	wij brengen in gevaar	

periclitari	in gevaar brengen	
5 quies, <i>gen</i> quietis v	rust	
velim	ik zou willen	
velle	willen	31
pugnandum est	<i>vertaal:</i> er moet gevochten worden	
etiamsi	ook als, zelfs wanneer	
expugnare	veroveren	29
opprimendae sunt	<i>vertaal:</i> moeten neergeslagen worden	
opprimere	neerslaan, de kop in drukken	
barbarus	barbaar	37
circa + acc	rondom	
varius, -a, -um	wisselvallig	
caelum	klimaat, weer	
socius	bondgenoot	37
6 habentur	<i>vertaal:</i> zij worden beschouwd als	
	Praetoriaanse garde = persoonlijke	
	lijfwacht	
cohors praetoriana	bestaan (uit)	
constare	<i>uitroep:</i> Wauw!	
papae	grens	
limes, limites m	wij zullen gelegerd zijn	
collocati erimus	stationeren	
collocare	die (mv)	40
illi	<i>bw</i> even	
paulisper	rustig	
placidus, -a, -um	rustig	
quietus, -a, -um	legerkamp	30
castra mv	op het Kops Plateau	
in planitie Noviomagensi	rotzooi	
scrutum	<i>mv</i> deur	
fores	plankje, schrijftafeltje, briefje	
7 tabella	zij zijn geschreven	
scriptae sunt	schrijven	
scribere	onderbevelhebber	38
legatus (legionis)		
Hordeono = Hordeonio	<i>(14? - 69) was een Romeins consul,</i>	
	<i>gouverneur en militair commandant</i>	
Marcus Hordeonius Flaccus	rekruteren, (troepen) lichten	
deligere	meer dan genoeg	
satis superque (+ gen)	(aan)bieden	2
praebere	<i>imp, vertaal:</i> wil niet ... !	
noli	verwarring stichten onder, onrustig	
	maken	
turbare	mest, <i>ook als scheldwoord:</i> mestkever	
sterc(us), -oris n	<i>bw</i> juist, precies	
recte	<i>vertaal:</i> zij haten	29
oderunt	maar toch, niettemin	
attamen		

mihi opus est (+abl)	ik heb (iets) nodig	
adolescens, adolescentes	jongeman	
minor natu	jonger	
ea res	deze zaak, dit	
agricola <i>m</i>	boer	
ira	woede	33
concitare	veroorzaken, doen ontstaan	
nullus, -a, -um	geen	24
aetas, aetates	leeftijd	33
dedecere	misstaan, ongepast zijn	
militare	als soldaat dienen	
ne ... quidem	zelfs niet	34
pueritia	jeugd, kindertijd	
nihilominus	<i>bw</i> toch, desalniettemin	
dubitare (num)	aarzelen of, twijfelen of	24
hi	deze (mv)	
tiro, tirones <i>m</i>	rekrut, beginneling	
maior natu	ouder	
istos viros	die kerels	
8 defendere	verdedigen	
volumus	wij willen	
paratus	goed geoefend, goed voorbereid	
dodrans, -tis	driekwart	
convocatum esse	opgeroepen is	
usque ad + acc	tot aan	37
aestas, aestates	zomer	
mirabilis, -e	bijzonder, verbazingwekkend	
quattuor	vier	
vocatur	<i>vertaal</i> : het wordt genoemd	
imperium abrogare + dat	iemand afzetten, iemand de macht	
ille, illa, illud	ontnemen	
minister, ministres	die, dat	40
in locum succedere + gen	dienaar, ondergeschikte	
vicissim	opvolgen, de plaats innemen van	
miles praetorianus	op zijn beurt	
occisus est	lijfwacht	
imperare	hij is omgebracht	47
obtinere	bevelen, opdragen	37
se ipse interfecit	in bezit krijgen	
victus	hij pleegde zelfmoord	
declarare	overwonnen	31
9 insurgentem	openlijk uitroepen tot	
successor, -es	<i>vertaal</i> : die streeft naar macht en aanzien	
quotus, -a, -um	opvolger	
heu	hoeveelste	
	ach	

iste, ista, istud	die, dat	40
eos	hen	
numerare	tellen	
hic, haec, hoc	deze, dit	40
expedire	te boven komen, de baas kunnen	
dilectum habere	lichting houden	
quapropter	daarom	
abnuere	afwijzen	
libellus	petitie, smeekschrift	
ita	ja	
liquet + dat	het is duidelijk voor	
gratias (agere) + dat	bedanken	46
fidelis	trouw, betrouwbaar	
aliquot	enige, een aantal	
vallum	wal	
sponte sua	uit zichzelf	
inspicietur	<i>vertaal:</i> (de wal) zal zich inspecteren	
animus attendere	oplettend	
profecto	<i>bw</i> werkelijk, absoluut	
imminere	dreigen	39
reclamatio, reclamationes	protest	
converti poterit	<i>vertaal:</i> zal kunnen uitlopen op	
reditus 4	terugkeer	
qui sit nescis	<i>vertaal:</i> je hebt geen idee wie is	
plane	<i>bw</i> zeker, duidelijk	
10 esto	oké	
natio, nationes v	afkomst, geboorte, stam	
una cum + abl	samen met	
accusabatur	<i>vertaal:</i> hij werd beschuldigd	
accusare	aanklagen, beschuldigen	
ilico	ter plekke	
detruncatus est	<i>vertaal:</i> hij is onthoofd	
idem, eadem, idem	dezelfde, hetzelfde	40
ut pateretur	<i>vertaal:</i> om te ondergaan	
absolutus est	<i>vertaal:</i> hij is vrijgesproken	
ira	woede	33
ultio, ultiones v	wraak	
patria	vaderland	29
odisse pf	haten	29
cupidinem dominandi		
Romanorum	<i>vertaal:</i> het Romeinse imperialisme	
necnon	en ook	
loquax	praatziek, spraakzaam	
malum o	probleem, nadeel, kwaad	
erit	<i>vertaal:</i> hij zal zijn	
potentia	invloed, politieke macht	

armatus, -a, -um	gewapend	
copiae	<i>mv</i> troepen, strijdkrachten, voorraden	
placabunt	zij zullen tot rust brengen, kalmeren	
consiliarius	raadgever	
hasce	<i>vertaal:</i> deze	
agemus cum	<i>vertaal:</i> hoe zullen we aanpakken	
11 forsitan	misschien	
accidet	<i>vertaal:</i> zal gebeuren , zal overkomen	
antequam	voordat	
potuerit	<i>vertaal:</i> hij zal hebben kunnen	
esset	<i>vertaal:</i> het zou zijn	
	<i>vertaal:</i> dit zou dan wel een	
haec esset maximae fortunae	zeer groot toeval zijn	
quam	<i>vertaal:</i> wat	
vix	nauwelijks, met moeite	
sperare	hopen	38
velim	<i>vertaal:</i> ik zou willen	33
velis	<i>vertaal:</i> jij zou willen	
nos ... illaturos esse	<i>vertaal:</i> dat wij zouden gaan bezorgen	
multum valēre apud	veel invloed hebben bij, populair zijn bij	
locuti estis	<i>vertaal:</i> spraken jullie	
qualis est ille ...	<i>vertaal:</i> Wat een kerel die Civilis!	
diu vivat	Lang leve	
uti + abl	<i>vertaal:</i> gebruiken, gebruik maken van	
tantus, -a, -um	zo groot	44
periculum adire	een gevaar op zich nemen, trotseren	
audeant	<i>vertaal:</i> (zij) durven	
12 paucis diebus post	<i>vertaal:</i> enkele dagen later	
in propinquo	in de buurt	
edere	eten	
vicus	dorp	
haud pridem	onlangs	
heus	hé daar! hoor eens!	
quantum	<i>vertaal:</i> hoe ver	
oppidum	(<i>kleine</i>) stad	
occupator, occupatores	bezetter	
collis, colles v	heuvel, hoogte	
	<i>vertaal:</i> jullie zullen kunnen/u zult kunnen	
poteritis	hoe	43
quam	<i>bw</i> beschaafd	
urbane	zich gedragen tegenover	
se habēre in	volkomen anders dan	
longe secus ac	Britten	
Britanni	en	32
atque	<i>vertaal:</i> als burens	
vicinus	harmonie	
harmonia		

	mutatis mutandis, credo	<i>vertaal</i> : met de nodige aanpassingen, geloof ik	
13	tempus deest	tijd ontbreekt	
	nomen dare	aanmelden	
	festinare	zich haasten	
	rite	naar behoren, passend	
	ad fungendum	<i>vertaal</i> : om uit te voeren	
	mos, mores	gewoonte	
	usus 4	gebruik	
	cultus 4	cultuur	
	quasi	als het ware	34
	submergere	onderdompelen	
	idoneus, -a, -um	geschikt, passend	
	noscere	te weten komen	22
	taberna	herberg, kroeg	
	parvulus, -a, -um	1 heel klein 2 heel jong	
	visne	<i>vertaal</i> : wil je	33
	subscribere	ondertekenen	
	indignamini	<i>vertaal</i> : jullie protesteren	
	praesentia	aanwezigheid	
	inhonestus, -a, -um	oneervol, schandelijk	
	improbus	slecht, gemeen	43
14	venia	genade	
	praecipue	vooral	
	unde	waarvandaan, vanwaar	27
	fallor	ik vergis me	
	scirem	<i>vertaal</i> : ik had kunnen weten	
	miriorem	<i>vertaal</i> : nogal bijzonder	
	mirus, -a, -um	wonderlijk, bijzonder	32
	color, colores	kleur	37
	sit	<i>vertaal</i> : is	
	icc	hik!	
	simus	<i>vertaal</i> : wij zijn	
	superbus, -a, -um	trots	
	nepos, nepotes m	neef	
	bene	goed	
	honor, honores m	eer	34
	cavēre	oppassen voor	41
	retro	terug, naar achteren	
	aries, arietes m	stormram, <i>hier</i> : vechtmachine	
15	viderimus	<i>vertaal</i> : laten we eens kijken	
	an	of	22
	amoliamur	<i>vertaal</i> : wij kunnen uitschakelen	
	hunc	<i>vertaal</i> : deze	
	hic, heac, hoc	die, dit	40
	licet (+ dat)	het is toegestaan (aan)	3

publice	officieel	
certare	strijden	36
congratulari	feliciteren	
excellens, excellentis	voortreffelijk	
eos (acc mv m)	hen	
vincire	boeien	
culleus	zak	
imponere	plaatsen in	46
clam	heimelijk, stiekem	
Vahalis	rivier de Waal	
deicere	dumpen, neergooien	32
reclamare	protesteren	
nefa(s), o	misdaad	
dictum	<i>vertaal: woord</i>	
edictum o	<i>vertaal: wet, edict</i>	
festinemus	<i>vertaal: laten we ons haasten</i>	
nonnulli, -ae, a (mv)	enkele, sommige	27
16 qui, quae, quod	welke	24
ad ... perficiendum	<i>vertaal: om uit te voeren</i>	
urgēre	in het nauw brengen	36
acervus	massa, hoeveelheid	
ut videtur	<i>vertaal: blijkbaar</i>	
hi	<i>vertaal: deze</i>	
infamis, infame	berucht, met een slechte naam	
eos hic requirimus!	<i>vertaal: net wat we nodig hebben!</i>	
exercitatus, -a, -um	geoefend, ervaren	
quod attinet ad hanc rem ...	<i>vertaal: wat dat betreft ...</i>	
ceciderunt	<i>vertaal: zij zijn gevallen</i>	
17 sordidus, -a, -um	vuil, vies	
indignus, -a, -um	onwaardig, schandelijk	
minore voce	<i>vertaal: iets stiller</i>	
increpes	<i>vertaal: kun je uitschelden</i>	
impar	ongelijk	
voluerunt	<i>vertaal: zij wilden</i>	40
occultus, -a, um	verborgen	
cutellum	mesje	
Helveticus	uit Helvetië (Zwitsers)	
mecum	bij mij	
ferre	dragen	32
solēre	gewend zijn	51
custodibus spectantibus	<i>vertaal: terwijl de bewakers niet keken</i>	
comes, comites	metgezel	40
liberare	bevrijden	
proiecti estis	<i>vertaal: jullie zijn gegooid</i>	
tam	zo	37
(h)umidus, -a, -um	nat, vochtig	

	minimus,-a, -um	zeer klein	18
	fuga	vlucht	20
	opportunus, -a, -um	behendig, passend	
	fuga opportunus	<i>vertaal</i> : strategische terugtocht	
	animadvertere	bemerken	
	dolere	pijn hebben, pijn doen	30
	antiquus	ouderwets, beproefd	
	ratio, rationes v	<i>hier</i> : tactiek	
	militaris, -e	van de soldaat, militair	
	usi sumus + abl	<i>vertaal</i> : wij hebben gebruikt	
	prohibebatur	<i>vertaal</i> : werd onderbroken	
	pro se quisque!	<i>vertaal</i> : ieder voor zich!	
18	miror	<i>vertaal</i> : Ik ben benieuwd	
	barcala m	sukkel	
	aptus, -a, -um	geschikt, passend	
	ad ... perficiendum	<i>vertaal</i> : om uit te voeren	
	adestne	<i>vertaal</i> : is hij aanwezig	
	sic videtur	<i>vertaal</i> : blijkbaar	
	Et non nisi illi legionarii vultum	<i>vertaal</i> : En deze legionairs zijn de enige	
	Civilis noverunt!	Romeinen hier die weten hoe hij eruit	
	agedum	ziet!	
	explicare	kom op!, hup!	
	serpens	uitleggen, ontvouwen	
	ut dividamus	sluipend	
	(ut) imperemus	<i>vertaal</i> : om te verdelen	
	verus	<i>vertaal</i> : om te bevelen	
	loquor	echt, waar	34
	Haec mihi videbatur figura!	<i>vertaal</i> : ik bedoel	51
	quodam (abl)	<i>vertaal</i> : ik dacht dat het een uitdrukking	
	Sacrum Nemus	was	
	venefica	een of andere	
	mortiferus,-a,-um	heilig Woud	
	prospectare	gifmengster, tovenaars	
	`-ne	dodelijk	
19	paulo	speuren naar	22
	post	<i>vraagwoord (niet vertalen)</i>	27
	caedes, caedes v	een beetje	37
	coniuratio, coniurationes	later	27
	Hercle	moord	
	transferat	complot	
	caro, carnes v	Bij Herakles! Verdorie!	
	caseus	<i>vertaal</i> : kan overplaatsen	
	piscis, pisces m	vlees	
	mi = mihi	kaas	
	imponere	vis	
		wijs maken, op de mouw spelden	

	convivium o	feestmaal	
	praeparare	voorbereiden	
	conventus 4	samenkomst	
	socialis, -e	gezellig	
	aliquot	enkele, sommige	
	plus	meer	20
	gratus, -a, -um	welkom, gewenst	
	auditur	<i>vertaal:</i> wordt gehoord	
	caelum o	<i>hier:</i> weer	
	utique	hoe dan ook	
	minus	minder	20
	incertus, -a, -um	onzeker	
	nullus, -a, -um	geen enkel	24
	casa	huisje, hut	
	illius	<i>vertaal:</i> van deze	
	illic	daar, ginds	
20	puto quidem	<i>vertaal:</i> ik denk het wel	
	remedium	geneesmiddel	
	adversus + acc	tegen(over)	
	dolor, dolores m	pijn	24
	vel	of	22
	gustulum o	hapje	
	medicamentaria	kruidengeneeskunde	
	veneficatio, veneficationes	gifmengerij	
	secreto	in het geheim	
	decoquitur	<i>vertaal:</i> wordt gebrouwen	
	sinere	toestaan	
	loqui	spreken	51
	voce facunda	<i>vertaal:</i> met mijn vlotte babbel	
	anus 4 v	oud vrouwtje, oudje	
	brevi tempore	in korte tijd	
	placēre	charmeren, inpalmen	3
	nomen mihi est	<i>vertaal:</i> ik heet	
	salve(te)	hallo, dag	
	adiuvare	helpen	
	cedo	<i>vertaal:</i> wel?	
	illi est	<i>vertaal:</i> aan hem is = hij heeft	
21	edepol	Bij Pollux! Wauw! (krachtterm)	
		eigenaam (posca was het energiedrankje van gladiatoren en soldaten)	
	Posca	drank	
	potio, potiones v	jullie	
	vos	in geen geval, geenszins	
	nullo modo	klanten, kopers	
	emptor, emptores	eerste	25
	primus, -a, -um		

merces, mercedes	salaris	
crapula	kater, dronkenschap	
obtinēre	in bezit krijgen	37
delicior	meer verfijnd, elegant	
amatorius,-a, -um	liefdes-	
prorsus	rechtstreeks	
omnino (non)	helemaal (niet)	
22 ad perficiendum	<i>vertaal:</i> om te volbrengen	
(nobis) opus est	<i>vertaal:</i> wij hebben nodig	
funestus, -a, -um	dodelijk	
itane	<i>vertaal:</i> Oh ja?	
venerare	vergiftigen	
stationem agere	wachtronde lopen	
ater, atra, atrum	zwart, donker	
sese	zichzelf	
invicem	onderling, onder elkaar	
iugulare	afmaken, vermoorden	
attamen	maar toch, nietemin	
hic	hier	
re vera	echt, inderdaad	
necabimus	<i>vertaal:</i> wij zullen doden	
necaturi sumus	<i>vertaal:</i> wij gaan niet doden	
aconitum o	monnikskap (<i>zeer giftige plant</i>)	
venenum o	(gif)drank, tovermiddel	
densus, -a, -um	<i>hier:</i> ingekookt	
gutta	druppel	
cuivis	<i>vertaal:</i> (aan) iemand	
dolor ventri	buikpijn	
per dies	dagenlang	
efficere	veroorzaken, doen ontstaan	41
haustus 4	slok, teug	
largus, -a, -um	royaal	
adducere	brengen, leiden naar	47
23 praeterea	bovendien	23
olēre + abl	ruiken naar	
spina	<i>hier:</i> sleedoorn (<i>wilde pruim</i>)	
salvia	salie	
cavēre (+ acc)	oppassen (voor)	41
saltem	tenminste, althans	
moriturus (pfa)	<i>vertaal:</i> hij die gaat sterven, het slachtoffer	
fruatur	<i>vertaal:</i> hij kan genieten	51
frui + abl	genieten van	
odor, odores m	geur	
delicatus, -a, -um	verfijnd	
magistra	meesteres	

gratia	dank	44
abire	weggaan	29
alioquin	<i>bw</i> anders, in het andere geval	
videbitis	<i>vertaal:</i> jullie zullen zien	
iecur, iecura o	lever	
evanescere	verdwijnen	
ars, artes	vaardigheid, truc	29
vehemens	krachtig	27
horridus, -a, -um	huiverigwekkend, angstaanjagend	
cibus	voedsel	23
recusarem	<i>vertaal:</i> ik zou niet weigeren	
ut	zoals	
discedatis quaeso priusquam	<i>vertaal:</i> het is wel de bedoeling dat jullie	
fumus evanuerit!	weggaan vóór de rook is opgetrokken!	
quaeso	ik vraag	
fumus	rook	
24 totus, -a, -um	(ge)heel	31
honestus, -a, -um	eervol	
mihi videtur	<i>vertaal:</i> het lijkt mij	
sicarius	sluipmoordenaar	
nolite	<i>vertaal:</i> wil niet	
metuere	vrezen	39
paululum	een heel klein beetje	
dabimus	<i>vertaal:</i> wij zullen geven	
extinguere	uitdoven	45
duce aegrotante	<i>vertaal:</i> als hun aanvoerder ziek is	
aegrotare	ziek zijn	
crassus, -a, -um	flink, dik	
revalescere	weer genezen	
interrogabo	<i>vertaal:</i> ik zal ondervragen	
interrogare	ondervragen	
sit leve	<i>vertaal:</i> moge licht zijn	
iter, itinera o	reis	
levis, -e	licht	53
fortissimus	bikkelhard, zeer dapper	
bellator, bellatores	krijger, strijder	
dabunt	<i>vertaal:</i> zij zullen geven	
se occultare	zich verschuilen, verstoppen	
25 hodie vesperi	vanavond	
celebrarebunt	<i>vertaal:</i> zij zullen vieren	
reditus 4	terugkeer	
gen + gratia	vanwege	
inde	vandaar	
patefacere	onthullen, verklappen	
interdum	soms	
leniter	<i>bw</i> kalm, vriendelijk	

rogandum est	<i>vertaal:</i> het moet gevraagd worden
callidus, -a, -um	slim, sluw
videntur	<i>vertaal:</i> zij schijnen / blijken
non tam ... quam	niet zo ... als
existiment	<i>vertaal:</i> zij menen
existimare	menen, geloven
quid faciemus	<i>vertaal:</i> wat doen we
molestus, -a, -um	lastig
da mi veniam	<i>vertaal:</i> excuseer me
opinor	<i>vertaal:</i> ik veronderstel
belli gerendi rationes	<i>vertaal:</i> krijgstactieken
simplex	eenvoudig
simplicium (gen mv) van simplex	
aufugere	wegvluchten
26 demonstrabimus	<i>vertaal:</i> wij zullen uitleggen
demonstrare	uitleggen
ut turbentur	<i>vertaal:</i> om in verwarring te brengen
singulus, -a, -um	individueel, telekens één
consilio quidem, sed fortuito ut videtur	<i>vertaal:</i> weldoordacht maar ogenschijnlijk willekeurig
fortuito	toevallig
diversus, -a, -um	verschillend, tegenovergesteld
moderatio rerum ab adversariis facta	<i>vertaal:</i> de organisatie van de tegenstander
adversarius	tegenstander
impeditur	<i>vertaal:</i> (hij) wordt verhinderd
sive ... sive	hetzij ... hetzij
motus 4	beweging
curvus, -a, -um	gebogen, gekromd
circuitus 4	omloop, omweg
impedimentum	hindernis
utitur + abl	<i>vertaal:</i> (hij) maakt gebruik van
turba	verwarring
victoria parta est	<i>vertaal:</i> de overwinning is behaald
instare + dat	op de hielen zitten, achtana zitten
27 eosne persequamur	<i>vertaal:</i> achtervolgen we hen?
regio, regiones v	streek
quadriduum o	periode van vier dagen
perambulare	wandelen door
mihi non libet	<i>vertaal:</i> ik wil niet, het bevalt mij niet
perambulatio, perambulationes	wandeltocht
quadridianus, -a, -um	vierdaagse
quin	waarom niet?
quotannis	<i>bw</i> jaarlijks
instituere	ondernemen, organiseren
effugere	ontsnappen aan, wegvulchten voor

27

45

	talis, -e	zodanig, dergelijk	43
	strepitum 4	lawaaï	36
	audient	<i>vertaal:</i> (zij) zullen horen	
	se recipere	zich terugtrekken	
28	copiae	<i>hier:</i> voorraden	29
	efferendae sunt	<i>vertaal:</i> zij moeten gebracht worden	
	afferre	brengen naar	
	pullus	ventje, jong	
	nusquam	nergens	
	se absondere	zich verbergen	
	laborandumst = laborandum est	<i>vertaal:</i> er moet gewerkt worden	
	admonēre	waarschuwen	
	asinus	ezel	
	contumax	koppig, eigenwijs	
	vexatio, vexationes v	mishandeling	
	aegre fero	ik vind erg	
	diligere	houden van, liefhebben	
	ut comedas	<i>vertaal:</i> om op te eten	
	hinc	hiervandaan	45
	afferri	<i>vertaal:</i> gebracht worden	
	sequemur	<i>vertaal:</i> wij zullen volgen	51
	spatio intermisso	op afstand	
	adducen = adducent	<i>vertaal:</i> (zij) zullen leiden naar	
29	planities	(hoog)vlaakte	
	Planitie Noviomagensi	Kops Plateau	
	praeter + acc	behalve, uitgezonderd	
	Civilis ipsius	<i>vertaal:</i> van Civilis zelf	
	discordia	onenigheid	
	dilectu 4	troepenlichting	
	nobiles maiores	oudere elite, edele ouderen	
	displicēre	niet bevallen	
	trepidus, -a, -um	zenuwachtig	
	videris	<i>vertaal:</i> u lijkt	
	videor	<i>vertaal:</i> ik lijk	
	manus 4	hand	36
	trium <i>gen mv van tres</i>		
	deprehendantur	<i>vertaal:</i> zij worden betrap	
	si eveniat	<i>vertaal:</i> als dit gebeurt	
	publice	openlijk, in het openbaar	
	supplicio afficias	<i>vertaal:</i> u kunt terechtstellen	
	ad placandos	<i>vertaal:</i> om gunstig te stemmen	
	ceterum	verder, bovendien	
	perficient	<i>vertaal:</i> zij zullen voltooien	
	supplicio afficiam	<i>vertaal:</i> ik zal terechtstellen	
	si se indicent	<i>vertaal:</i> als zij zich verraden	
30	accepimus <i>pf van accipere</i>		

accipere	ontvangen	30
inanis, -e	zinloos	39
remanēre	blijven	
abire	weggaan	29
exire	vertrekken	
detrudere	verdrijven	
invasor, invasores m	invaller	
XΩPEI	Grieks: trek je terug!	
facessere	je uit de voeten maken	
A(uferte) V(OS)	<i>vertaal</i> : weg met jullie!	
eunt	<i>vertaal</i> : zij gaan	
allitus est	<i>vertaal</i> : is beklad, is besmeurd	
perire	omkomen	46
facinus, facinora o	(mis)daad	47
poenas dare	boete doen	
expiabu(nt)	<i>vertaal</i> : zij zullen tevreden stellen	
expiare	door offers tevreden stellen	
31 defatigatus est	<i>vertaal</i> : is uitgeput	
callidissimus, -a, -um	zeer slim	
nobis usui erit	<i>vertaal</i> : wij zullen hem nodig hebben	
aditus 4	toegang	
nullo modo	op geen enkele manier	
poterimus	<i>vertaal</i> : wij zullen kunnen	
habitus falsus	vermomming (letterlijk: valse kleding)	
opus est + abl	nodig hebben	
nefas o	misdad, zonde	
arma exuere	uniform uittrekken	
sufficiet	<i>vertaal</i> : het zal voldoende zijn	
mens, mentes v	geest, verstand	
usui	<i>vertaal</i> : tot nut	
alienus, -a, -um	vreemd	
arma deponere	wapens neerleggen	
barba labri superioris	snor	
formosissimus, -a, -um	heel erg mooi	
33 dictum factum	wat gezegd is, is gedaan /zo gezegd, zo gedaan	
nullius denarii est	het is geen denarius waard = het is een fluitje van een cent	
honorabilis, -e	eervol, voornaam	
quaeramus	<i>vertaal</i> : laten we zoeken	
intermiscemus + dat	<i>vertaal</i> : laten we ons mengen met	
simulabimus	<i>vertaal</i> : we zullen doen alsof	
famulus	bediende	
inturbatus, -a, -um	ongestoord, onverstoord	
quodcumque accidat	<i>vertaal</i> : wat er ook gebeurt	
aequo atque tranquillo animo		
estote	<i>vertaal</i> : wees kalm en rustig	

atque	en	32
34 praesertim	vooral, in het bijzonder	
procurator, procuratores	<i>hier</i> : vertegenwoordiger	
civitas, civitates v	<i>hier</i> : stam	39
vicinus, -a, -um	naburig	
Frisii	Friezen: Germaanse stam ten noorden van de Rijn	
Cugerni	Cugerniërs: Keltische stam die woonde in de streek rond het huidige Xanten	
Cananefati	Cananefaten: Keltische stam die woonde ten westen van de Bataven	
praesentare	tonen	
ne ... quidem	zelfs ... niet	33
prosternere	op de grond werpen, op de knieën krijgen	
potuit	<i>vertaal</i> : kon	
35 vivat	<i>vertaal</i> : leve	
lo!	Hoera!	
aliquid	iets	45
aper, apri	wild zwijn	
superesse	over zijn	
infeliciter	<i>bw</i> helaas	
deliberandum est	<i>vertaal</i> : er zal overlegd moeten worden	
continete animae = continete		
animas	<i>vertaal</i> : spaar je adem!	
continēre	bijhouden	
anima	adem	
secundum +acc	volgens, overeenkomstig	
mos maiorum	het gebruik van (onze) voorouders, aloude traditie	
perpotabimus	<i>vertaal</i> : wij zullen stevig doordrinken	
in hoc concilio	<i>vertaal</i> : in dit overleg	
eo modo	<i>vertaal</i> : op deze manier	
libere	<i>bw</i> vrijuit	
loqui	spreken	51
poterunt	<i>vertaal</i> : zij zullen kunnen	
ebrius, -a, -um	dronken	
deliberemus	<i>vertaal</i> : laten we overleggen	
decernamus	<i>vertaal</i> : laten we beslissen	
sobrius, -a, um	nuchter, niet dronken	
ludamus	<i>vertaal</i> : laten we spelen	
bibamus	<i>vertaal</i> : laten we drinken	
quandocumque	telkens wanneer	
aiiquis = aliquis	iemand	45
qualis vir	<i>vertaal</i> : wat een kerel!	
36 quales nos habemus in	<i>vertaal</i> : hoe gaan we optreden tegenover	
vinciamus	<i>vertaal</i> : laten we boeien	
imponamus	<i>vertaal</i> : laten we stoppen in	

deiciamus	<i>vertaal:</i> laten we gooien in	
odisse pf	haten	29
negandum non est	<i>vertaal:</i> er kan niet ontkend worden	
res exquisitae	<i>hier:</i> exquisite (voortreffelijke) delicatessen	
importare	importeren, invoeren	
beta	biet	
brassica	kool	
poma mv	fruit	
inebriantur	<i>vertaal:</i> ze beginnen dronken te worden	
occasio, occasiones	gelegenheid	
37 infundere	gieten in	
quales abs te habemur	<i>vertaal:</i> wie denk je wel dat wij zijn	
vitrum	glas, glazen fles	
exhaurire	leegdrinken	
vae	o nee!	
ne	dat niet	
habeas	<i>vertaal:</i> jij hebt	
di = dei		
quidam, quaedam, quoddam	een of ander	46
te praesente	<i>vertaal:</i> door jouw aanwezigheid	
beatus, -a, -um	gelukkig	
noli oblivisci	<i>vertaal:</i> vergeet niet	
novi pf van noscere	<i>vertaal:</i> ik ken	
nisi fallor	<i>vertaal:</i> als ik me niet vergis	
fugiendum est (nobis)	<i>vertaal:</i> we moeten vluchten	
priusquam personas nobis		
detrabant	<i>vertaal:</i> voordat zij ons ontmaskeren	
inane	<i>vertaal:</i> kansloos	
vereor	<i>vertaal:</i> ik vrees	
38 nimium	teveel	33
agitare	in beweging krijgen, opdrijven	
	<i>vertaal:</i> ik zal hem een lesje leren	
	<i>(letterlijk:</i> ik zal hem de onderwereld	
	laten zien)	
ei Orcum monstra(bo)	<i>vertaal:</i> hij verdraagt geen	
intolerans e(st) + gen	<i>vertaal:</i> ik zou willen dat je achterlaat	
velim relinquam	beest	
bestia	<i>vertaal:</i> we moeten vluchten	
aufugiendum est (nobis)	pakken, betrappen	
prehendere	<i>vertaal:</i> zij zullen afknippen, toppen	
detondebunt	afknippen, toppen, scheren	
detondēre	vrouw	48
mulier, mulieres	(hoofd)haar	
comae	<i>vertaal:</i> het geheim is dagelijkse	
ratio ac via est cura cotidiana	verzorging	
agedum	kom op! hup!	
antequam	voordat	

	expiraverit	<i>vertaal:</i> (hi)j zal hebben uitgeblazen	
39	daresne	<i>vertaal:</i> je zou geven	
	in inritum cecidit	<i>vertaal:</i> het is mislukt	
	effundere	uitgieten	
	vix	nauwelijks, met moeite	38
	occumbere + dat	tegemoet gaan	
	proponere	voorstellen, voorleggen	38
	ut vulgemus	<i>vertaal:</i> dat wij uitbreiden	
	dolus	list	22
	deludemus	<i>vertaal:</i> laten we voor de gek houden	
	facta diligentia	vertaal: stiptheidsactie	
	dehinc	voortaan	
	tiro, tirones	rekrut	
	delectus, -a, -um	uitgekozen	
	ad tempus	stipt	
	mittemus	<i>vertaal:</i> we zullen sturen	
	erit	<i>vertaal:</i> zal zijn	
	terror, terrores	schrik	
	volunt	<i>vertaal:</i> zij willen	
	occupator, occupatores	bezetter	
	erunt	<i>vertaal:</i> zij zullen zijn	
	usui esse	nuttig zijn	
	coniunx, coniuges	echtgenote	48
	persuasit <i>pf van</i> persuadēre		
	persuadēre	overtuigen	45
40	mercaturas facere	handel drijven	45
	acervus	hoop, massa	
	stultus, -a, -um	stom	
	deponere	opgeven	
	vinciemus	<i>vertaal:</i> wij zullen boeien	
	cras	morgen	30
	decernemus	<i>vertaal:</i> wij zullen beslissen	
	nostis = novistis	<i>vertaal:</i> jullie kennen	
	oriatur	<i>vertaal:</i> als er geen opstand ontstaat	
	res secundae mv	voorspoed	
	fruemur	<i>vertaal:</i> wij zullen genieten van	
	oblivisceris	<i>vertaal:</i> je vergeet	51
	nunc est bibendum	<i>vertaal:</i> er moet gedronken worden	
41	tres, tria	drie	
	meridie	s middags	
	visitare	bezoeken	
	ne sis	<i>vertaal:</i> je moet niet zijn / wees niet	
	sequere	<i>vertaal:</i> volg!	
	argumentum ad maius fit	<i>vertaal:</i> ze overdrijft	
	nunc sinite	vertaal: laat maar	
	ego ipsamet v	ik zelf	

faciam	<i>vertaal:</i> ik zal doen	
orietur	<i>vertaal:</i> er zal ontstaan	
perfecimus	<i>vertaal:</i> wij hebben voltooid	
difficile dictu	<i>vertaal:</i> moeilijk te zeggen	
attamen	toch	
vereor	<i>vertaal:</i> ik vrees	
re vera	inderdaad	
ne in peius ruat	<i>vertaal:</i> dat de verkeerde kant opgaat	
42 conatus es	<i>vertaal:</i> je hebt geprobeerd	
occidere	doden, vermoorden	
quapropter	daarom, om die reden	
perfodere	doorsteken	
honor, honores	eer	34
tribuam	<i>vertaal:</i> ik zal overlaten	
huc	<i>bw</i> hierheen	
ferro flammaque	te vuur en te zwaard	
sequetur	<i>vertaal:</i> (hij) zal achtervolgen	
trades	<i>vertaal:</i> jij zal overhandigen	
narabo = narrabo	<i>vertaal:</i> ik zal vertellen	
emerimus	<i>vertaal:</i> wij hebben gekocht	
dicam	<i>vertaal:</i> ik zal zeggen	
qua de causa	waarvoor / waarom	
credet	<i>vertaal:</i> hij zal geloven	
persuasero	<i>vertaal:</i> ik zal hebben overtuigd	38
imperium	heerschappij	32
petere	proberen te bereiken	
te ... voluisse	<i>vertaal:</i> dat jij hebt willen	
forsitan	misschien	
dubitabit	<i>vertaal:</i> hij zal gaan twijfelen	
43 explices quaeso	<i>vertaal:</i> wil je mij uitleggen	
memento	<i>vertaal:</i> denk eraan!	
dubitatio, dubitationes	twijfel, onzekerheid	
serpens	sluipend	
sit	<i>vertaal:</i> het is	
fefellit me	<i>vertaal:</i> ik heb me vergist	
etiamsi	ook als, zelfs wanneer	
dimidius, -a, -um	voor de helft, half	
e genere materno	van moederskant	
revenire	terugkomen	
carissima	liefste	
talus	dobbelsteen	
talis ludere	dobbelen, spelletjes spelen	
epulas epulari	smulpartijen houden	
persuasi <i>pf</i> van persuadere		
persuadere + dat	overhalen	
ne caperet	<i>vertaal:</i> om te voorkomen dat hij oppakt	

abhinc	<i>bw</i> van nu af aan
omnia faciam quod possim	<i>vertaal:</i> ik zal alles doen wat ik kan
res contraria	tegendeel
ut perficiam	<i>vertaal:</i> om te bereiken, om voor elkaar
persuasibilis	te krijgen
44 actum est de vobis	overtuigend
adhuc	<i>vertaal:</i> het is afgelopen voor jullie
orietur	nog
placebit	<i>vertaal:</i> zal ontstaan
non sane	<i>vertaal:</i> het zal bevallen
quin	helemaal niet
ut nos transferat	waarom niet?
mandatum transferendi	<i>vertaal:</i> om ons over te plaatsen
falsarius	overplaatsingsbevel
factum erat	vervalser
Londiniensus	<i>vertaal:</i> was gemaakt
restare	uit Londinium
faciamus ... fiat	overblijven
deseramus	<i>vertaal:</i> laten we doen ... wat zou doen
explicabis	<i>vertaal:</i> laten we deserteren
concitaverimus	<i>vertaal:</i> jij zal gaan uitleggen
concitare	<i>vertaal:</i> wij hebben veroorzaakt
hem	veroorzaken, doen ontstaan
ut mihi videtur	euh
45 mane	<i>vertaal:</i> dacht ik al
castra mv	<i>bw</i> 's morgens, 's ochtends
in somno	legerkamp
mirabile dictu	in de slaap, in een droom
ad tempus	wonderlijk om te zeggen, onverklaarbaar
tributa pendere	stipt
pulchre	belasting betalen
admonēre	prachtig
ecquid	doen denken aan
excepisti	iets
immo cognovi	<i>vertaal:</i> heb je vernomen
nox hesterna	ja
vigiles mv	gisterennacht
sucessitne = successitne <i>pf van</i>	patrouille
succedere	lukken, slagen
succedere	gieten
fundere	<i>vertaal:</i> strict genomen wel volgens hun
ita, ut ipsi dicunt	uitleg
vallum o	wal
inspiciendum est	<i>vertaal:</i> moet geïnspecteerd worden
omittere	achterwege laten, overslaan

nugas (agis)	onzin!
Civile mortuo	<i>vertaal:</i> nu Civilis dood is
46 pacatus, -a, -u	tot vrede gebracht
persuasisti <i>pf van</i> persuadēre	
persuadēre	overtuigen
oppugnatio, oppugnationes	belegering
iustus, -a, -um	officieel, normaal
convocare	bijeenroepen
erit	<i>vertaal:</i> zal zijn
occupatio, occupationes	bezetting

45